

Anvisning för dig som utför arbetsmoment vid nödslakt

Detta stödmaterial riktar sig till den veterinär som utför besiktningen av det levande djuret inför nödslakt och den behöriga slaktaren som intygar gällande bedövning och avblodning.

Djur som inte är i skick för transport får nödslaktas på gården om de uppfyller kraven enligt livsmedelslagstiftningen för att vara tjänliga som livsmedel.

Det slaktade och avblodade djuret ska utan onödigt dröjsmål transporteras till slakteriet på ett hygieniskt sätt.

Om det tar mer än två timmar mellan slakten av djuret och dess ankomst till slakteriet skall det kylas. Aktiv nedkylning krävs inte om klimatförhållandena medger detta.

Djuret ska bedövas och avblodas så fort som möjligt och inte utsätts för onödigt lidande. Om det är en allvarlig akut skada som gör att djuret behöver avlivas omgående men det saknas möjlighet att organisera slakten med levandedjurbesiktning och bedövning/avblodning utan att djuret får vänta så kan inte djuret hanteras inom nödslakt.

Ansvar och roller

Nedan beskrivs viktiga roller i samband med nödslakt. Mer detaljer återfinns i relevant lagstiftning.

Slakteriet: Organiserar slakten och ansvarar för att lagstiftningens krav efterlevs i alla moment, från avgörande om djuret är lämpligt som livsmedel till slutligt färdigställande av livsmedlet på slakteriet.

Djurägare: Ansvarar för kommunikation med slakteriet och djurskyddet på gården. Ansvarar också för att lämna över information från livsmedelskedjan på samma sätt som vid annan slakt på slakteri.

Veterinär: Ansvarar för att utföra besiktning före slakt och avgöra om djuret är lämpligt för att bli livsmedel enligt punkterna nedan. De ansvarar också för att avgöra om djuret är i transportabelt skick. Om inälvorna tas ur ska veterinären närvara vid urtagningen.

Den som utför bedövning och avblodning: Ansvarar för att inneha kompetensbevis för uppgiften och arbeta utifrån standardrutiner. Se mer info nedan.

Veterinärens besiktning och intygande

Den veterinär som signerar intyget ska genomföra en besiktning av det levande djuret där följande ska kontrolleras:

- Att djuret är i övrigt friskt men inte i skick att transporteras enligt definitionen i kapitel I punkt 2 i bilaga I till Rådets förordning (EG) nr 1/2005. Där framgår att djur som är skadade eller fysiskt svaga eller sjuka skall inte anses vara i skick att transporteras, särskilt om
 - de inte kan röra sig själva utan smärta eller inte kan gå utan hjälp,
 - de har ett allvarligt öppet sår eller framfall,
 - de är dräktiga och 90 % eller mer av dräktighetstiden redan har gått, eller hondjur som fött den senaste veckan.

- de är hjortdjur med basthud.
- Destinationen för det bedövade och avblodade djuret är ett slakteri som är godkänt för att ta emot djur som nödslaktas.
- Kraven i artikel 43 och 45 i genomförandeförordning (EU) 2019/627 är uppfyllda
 - att djurets identitet går att fastställa,
 - att djuret inte lider av en systemisk sjukdom eller visar tecken på tillstånd som kan påverka människors eller andra djurs hälsa, t.ex. feber eller nedsatt allmäntillstånd,
 - att djuret inte lider av avmagring eller annat tillstånd som gör köttet otjänligt som livsmedel,
 - att djuret inte innehåller ämnen som gör köttet otjänligt som livsmedel, t.ex. inte befinner sig inom karenstid för ett godkänt läkemedel,
 - att djuret inte är nedsmutsat eller förorenat med fekalier.
- Under överinseende av veterinären får mage och tarmar avlägsnas men ingen annan uppslaktning genomförs på plats. Urtagningen ska ske på ett hygieniskt sätt. Alla inälvor måste medfölja djuret till slakteriet. Om det är fler djur som nödslaktas vid samma tillfälle och mage och tarm avlägsnas måste det finnas en tydlig märkning för att kunna identifiera vilka inälvor som hör till vilken slaktkropp.

Intygande av bedövning och avblodning

Den som genomför bedövning och avblodning på uppdrag av det slakteri som tar emot djuret intygar följande:

- att den som genomför bedövning och avblodning har kompetensbevis för detta,
- att lämpliga standardrutiner följs,
- att bedövning och avblodning sker på uppdrag av det för nödslakt godkända slakteriet som är mottagare av djuret.

Mer information finns på Kontrollwiki:

<https://kontrollwiki.livsmedelsverket.se/artikel/984/minneslista-vid-godkannande-slakt-och-nodslakt-pa-jordbruksanlaggning>

Intyget: https://www.livsmedelsverket.se/49943a/globalassets/foretag-regler-kontroll/blanketter/livs_071_2026_05-veterinarintyg-vid-nodslakt.pdf